

РОЗВИТОК ТА СТАНОВЛЕННЯ ХОРТИНГУ

Чередніченко Артем, Первій Дар'я

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,

Харків

Анотація. Розглянуто питання розвитку та становлення хортингу у різних науковців та пошуки орієнтирів його популяризації. Визначено, що більшість авторів пропонують загальну інформацію щодо історичного розвитку та становлення хортингу, не звертаючи при цьому належної уваги на окремі періоди; більшість праць оснований на даних за останні тринадцять років, що не може демонструвати повної історичної картини становлення цього виду спорту.

Ключові слова: хортинг, історія, фізичні якості, одноборства.

Вступ. Вивчення історії виникнення, становлення й розвитку нових національних видів спорту завжди викликала підвищений інтерес у науковців, викладачів спортивних кафедр, учителів фізичної культури, тренерів і спортсменів. Це пояснюється, насамперед тим, що зазначена проблема має історичне, теоретичне й практичне значення. Глибоке знання історії виникнення цікавих для молоді видів спорту позитивно впливає як на розвиток теорії і методики національних єдиноборств, так і на пошук ефективних організаційних форм залучення й підготовки учнівської молоді до регулярних занять народними видами єдиноборств і бойових мистецтв, які мають давню історію підготовки підростаючого покоління до захисту рідного краю від ворогів [1, с. 60].

Хортинг – повноконтактне комплексне єдиноборство, з універсальним набором ударів та прийомів, максимально наближене до змішаних єдиноборств ММА (Mixed Martial Arts). Він позиціонується не тільки як бойове мистецтво, а і як система комплексної фізичної підготовки, самовдосконалення, морального, духовного та культурного виховання, наближення до українських традицій [2, с. 103].

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дослідження виконано за планом науково-дослідної роботи кафедри ФВтаС та паспортом спеціальності 24.00.02 "Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення". Напрямок дослідження: розвиток і становлення фізичної культури, фізичного виховання в різні історичні періоди в Україні та інших країнах світу.

Мета дослідження - здійснення теоретичного узагальнення та аналізу наукових досліджень щодо розвитку та становлення хортингу на території сучасної України.

Матеріал і методи дослідження: *теоретичний аналіз і узагальнення* даних науково-методичної літератури, документальних матеріалів та інформації з мережі Internet, який застосовувався з метою визначення актуальності, мети та завдань дослідження.

За допомогою цього методу були розглянуті існуючі дані, погляди, щодо розгляду соціальних факторів розвитку та становлення хортингу, внаслідок чого було виявлено найбільш актуальні питання.

Особлива увага, в процесі аналізу та узагальнення даних науково-методичної літератури, приділялася виникненню й розвитку хортингу та пошуку орієнтирів розвитку даної сфери.

Розглядалися підручники, статті з науково-методичних та науково-практичних періодичних видань, публікації у збірках матеріалів наукових конференцій, публікацій у фахових виданнях.

Результати дослідження та їх обговорення. Для визначення актуальності даного питання було проаналізовано низку робіт, основним предметом вивчення яких є розвиток та становлення хортингу в різні історичні періоди на територіях сучасної України (табл. 1).

Проведений аналіз дозволив визначити, що більшість авторів пропонують загальну інформацію щодо історичного розвитку та становлення хортингу, не звертаючи при цьому належної уваги на окремі періоди.

Узагальнення та аналіз досліджень щодо розвитку та становлення хортингу

№	Автор дослідження	Тема дослідження	Мета дослідження
1	Белан В. [3]	«Хортинг – історія становлення та розвитку національного виду спорту України»	Теоретично дослідити виникнення та розвиток хортингу як національного виду спорту України.
2	Заріцька В., Коляда Т. [4]	«Історичні передумови становлення та розвитку хортингу – національного виду спорту України»	Описати історичні передумови становлення та розвитку хортингу – національного виду спорту України
3	Городнича К., Полюхович А. [5]	«Рухлива активність і навколишнє природне середовище – чинники збереження здоров'я в студентів-хортингістів»	Розглянути енергетичний та інтеграційний фактори у формуванні фізичного здоров'я студентів-хортингістів.
4	Дутчак М., Імас Є. [6]	«Організаційно-методичні засади розвитку студентського спорту: вітчизняний та зарубіжний досвід»	Теоретичне обґрунтування напрямів розвитку студентського спорту з урахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду й особливостей його організаційно-методичного забезпечення.
5	Шитікова А. [7]	«Хортинг – історія становлення та розвитку національного виду спорту України »	Дослідження історії становлення та розвитку національного виду спорту України – хортинг.
6	Зубалій М. Д. [1]	«Розвиток національного виду спорту хортинг в Україні»	Вивчення й аналіз історії розвитку в Україні нового виду спорту хортинг, створеного на основі козацьких бойових єдиноборств.
7	Коцеруба Л. [8]	«Вплив занять з хортингу на здоров'я студентів»	Визначити методику проведення спеціальних вправ з хортингу, що мають значний вплив на стан студентів.
8	Кучер О. [9]	«Історичні аспекти становлення хортингу в Україні, як козацької боротьби»	Популяризація хортингу на території України.

№	Автор дослідження	Тема дослідження	Мета дослідження
9	Мазур І. [10]	«Студентський спорт України: нормативно-правове регулювання»	Визначити особливості нормативно-правового регулювання студентського спорту України.
10	Морін О. [11]	«Трудове виховання молодших школярів засобами хортингу»	Розглянути аспекти трудового виховання молодших школярів засобами хортингу.
11	Парахонько В. М. [12]	«Історія виникнення та становлення фізичної культури в Україні»	Описати історію виникнення та становлення фізичної культури в Україні.
12	Войтенко С., Буличов О. [13]	«Історія становлення та розвитку хортингу як національного виду спорту України»	Дослідити виникнення та розвиток хортингу як національного виду спорту України.
13	Цьось А. В. [14]	«Розвиток фізичного виховання на території України з найдавніших часів до початку XIX ст.»	Розкрити передумови виникнення, становлення і розвитку фізичного виховання на території України з найдавніших часів до початку XIX ст.
14	Черпак Ю. В. [15]	«Вітчизняний громадсько-педагогічний рух за розвиток фізичного виховання дітей і молоді (остання чверть XIX ст. – 1917)»	Розкрити роль громадсько-педагогічного руху в розвитку фізичного виховання дітей і молоді на землях Наддніпрянської України в імперську добу для презентації і використання корисного історичного досвіду.
15	Шпак М. [16]	«Процес становлення та розвитку українського хортингу та його вплив на сучасність»	Популяризація здорового способу життя та хортингу серед різних верств населення.

Більшість праць основана на даних за останні тринадцять років, що не може демонструвати повної історичної картини становлення цього виду спорту. Ми можемо дійти висновку, що на сьогодні дане питання є актуальним і таким,

що потребує подальшого наукового дослідження.

Висновки. В процесі узагальнення та аналізу даних науково-методичної літератури було розглянуто питання виникнення й розвитку хортингу та пошуку орієнтирів його популяризації. Доведено, що хортинг корисно впливає на організм людини, розвиває фізичні якості та дає змогу набути корисних навичок. На наш погляд, можна розглядати питання про введення хортингу в навчальні програми з фізичного виховання ЗВО.

Перспективи подальших досліджень. У подальшому планується дослідження, аналіз та порівняння історичного розвитку бойових видів спорту в різних країнах світу.

Список використаної літератури

1. Зубалій М. Д. Розвиток національного виду спорту хортинг в Україні. Теорія і методика хортингу. 2014. № 1. С. 60–66.
2. Головащенко Р., Романюк А. Історія відродження, становлення та розвитку хортингу – національного виду спорту України, як стародавнього бойового мистецтва. Матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції до 10-річчя заснування хортингу «Хортинг – національний бренд України у світі: олімпійська перспектива». [Ред. кол.: Пашко П. В. (голова) та ін.]. К.: Паливода А. В., 2019. С. 100–106.
3. Белан В. Хортинг: історія становлення та розвитку національного виду спорту України. Теорія і методика хортингу. 2014. № 1. С. 44–52.
4. Заріцька В., Коляда Т. Історичні передумови становлення та розвитку хортингу – національного виду спорту України. Матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції до 10-річчя заснування хортингу «Хортинг – національний бренд України у світі: олімпійська перспектива». [Ред. кол.: Пашко П. В. (голова) та ін.]. К.: Паливода А. В., 2019. С. 107–109.
5. Городнича К., Полюхович А., Чаплигін В. П. Рухлива активність і навколишнє природне середовище–чинники збереження здоров'я в студентів-хортингістів. Матеріали Першої міжнародної науково-практичної конференції до Дня заснування хортингу «Хортинг – національний бренд України у світі:

олімпійська перспектива». [Ред. колегія: Пашко П. В. (голова) та ін.]. К.: Паливода А. В., 2018. С.164–167.

6. Імас Є., Дутчак М., Катерина У. Організаційно-методичні засади розвитку студентського спорту: вітчизняний та зарубіжний досвід. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2018. №2. С. 89–97. DOI: <https://doi.org/10.32652/tmfvs.2018.2.89-97>

7. Шитікова А., Головащенко Р. В. Хортинг – історія становлення та розвитку національного виду спорту України. Матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції до 10-річчя заснування хортингу «Хортинг – національний бренд України у світі: олімпійська перспектива». [Ред. кол.: Пашко П. В. (голова) та ін.]. К.: Паливода А. В., 2019. С.146–149.

8. Коцєруба Л. Вплив занять з хортингу на здоров'я студентів. Матеріали Першої міжнародної науково-практичної конференції до Дня заснування хортингу «Хортинг – національний бренд України у світі: олімпійська перспектива». [Ред. колегія: Пашко П. В. (голова) та ін.]. К.: Паливода А. В., 2018. С. 179–182.

9. Кучер О., Діхтяренко З. М. Історичні аспекти становлення хортингу в Україні, як козацької боротьби. Матеріали Першої міжнародної науково-практичної конференції до Дня заснування хортингу «Хортинг – національний бренд України у світі: олімпійська перспектива». [Ред. колегія: Пашко П. В. (голова) та ін.]. К.: Паливода А. В., 2018. С. 133–136.

10. Мазур І., Діхтяренко З. М. Студентський спорт України: нормативно-правове регулювання. Матеріали Першої міжнародної науково-практичної конференції до Дня заснування хортингу «Хортинг – національний бренд України у світі: олімпійська перспектива». [Ред. колегія: Пашко П. В. (голова) та ін.]. К.: Паливода А. В., 2018. С. 187–192.

11. Морін О. Л. Трудове виховання молодших школярів засобами хортингу. Матеріали Першої міжнародної науково-практичної конференції до Дня заснування хортингу «Хортинг – національний бренд України у світі: олімпійська перспектива». [Ред. колегія: Пашко П. В. (голова) та ін.]. К.:

Паливода А. В., 2018. С. 136–138.

12. Парахонько В. М. Історія виникнення та становлення фізичної культури в Україні. Актуальные научные исследования в современном мире. Сб. научных трудов – Переяслав-Хмельницкий, 2018. Вып. 2(34). Ч. 8. С. 178–184.

13. Войтенко С., Буличов О. Відродження бойового мистецтва хортинг – національного бренду України у світі. Матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції до 10-річчя заснування хортингу «Хортинг – національний бренд України у світі: олімпійська перспектива». [Ред. кол.: Пашко П. В. (голова) та ін.]. К.: Паливода А. В., 2019. С. 12–17.

14. Цьось А. В. Розвиток фізичного виховання на території України з найдавніших часів до початку ХІХ ст.: дис. ... д-ра наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02. Харків, 2005. 427 с.

15. Черпак Ю.В. Вітчизняний громадсько-педагогічний рух за розвиток фізичного виховання дітей і молоді (остання чверть ХІХ ст.–1917 р.): автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Київ, 2018. 23 с.

16. Шпак М., Гаєва С. О. Процес становлення та розвитку українського хортингу та його вплив на сучасність. Матеріали Першої міжнародної науково-практичної конференції до Дня заснування хортингу «Хортинг – національний бренд України у світі: олімпійська перспектива». [Ред. колегія: Пашко П. В. (голова) та ін.]. К.: Паливода А. В., 2018. С.155–157.